

بررسی اثر استقلال اعضای هیئت مدیره و اهرم مالی بر حسابداری محافظه کارانه

هادی شیرخانی

رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل، شرکت توزیع نیروی برق استان ایلام

حمید ستاری

مدیریت توزیع نیروی برق شهرستان ایلام

فرهاد خیراللهی

کارشناس مالی، توزیع نیروی برق شهرستان ایلام

Khirolahi.farhad@yahoo.com

چکیده

اثر بخشی تفکیک تصمیم گیری توسط مدیریت و کنترل توسط هیات مدیره از آنجا نشأت میگیرد که مدیران غیرموظف به دلیل منافعشان حاضر به تبانی با مدیران اجرایی نمی باشند. از آنجا که مدیران غیرموظف اکثراً در سایر شرکتهای دارای سمتهای اجرایی مدیریت یا تصمیم گیری می باشند انگیزه بالایی برای کسب شهرت به عنوان تخصص امر تصمیم گیری و برخورداری از فرصتهای شغلی بهتر در آینده دارند. عدم همسویی انگیزه مدیران برای استفاده از ثروت مالکان برای منافع شخصی خویش با انگیزه مدیران غیر موظف برای کسب شهرت باعث بهبود نظارت بر مدیریت شرکت شده و کاهش هزینه های نمایندگی را در پی خواهد داشت. این پژوهش به بررسی اثر استقلال اعضای هیئت مدیره و اهرم مالی بر حسابداری محافظه کارانه بر اساس داده های ۵۵ شرکت طی دوره زمانی ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ می پردازد. پژوهش فوق از لحاظ روش و هدف به ترتیب، همبستگی و کاربردی می باشد. نتایج بدست آمده از آزمون F لیمر، آزمون هاسمن و سطح معناداری آماره t ، بیانگر آن است که در فرضیه اول استقلال هیئت مدیره بر محافظه کاری تاثیر گذار است. طبق نتایج حاصله از آزمون فرضیه دوم پژوهش نشان داد که اهرم مالی بر محافظه کاری نیز تاثیر گذار می باشد.

واژگان کلیدی: حاکمیت شرکتی، استقلال هیئت مدیره، اهرم مالی، حسابداری محافظه کارانه..

مقدمه

سرمایه گذاران به عنوان اصلی ترین تأمین کنندگان منابع شرکتهای خواهان اطلاعات کامل و درست از شرکت ها هستند، در بازارهای کارای سرمایه چنین فرض می شود که کلیه اطلاعات موجود به سرعت بوسیله افراد جذب شده و اثرات آن در قیمت اوراق بهادار منعکس می شود. یعنی قضاوت افراد و تصمیم های آنان در قیمت های اوراق بهادار تجسم می یابد. اطلاعات حسابداری در صورتهای مالی متجلی می گردد، سرمایه گذاران همیشه به طور ثابت و یکنواخت از اطلاعات حسابداری استفاده می کنند بدون آنکه این اطلاعات را از نظر تغییرات انجام شده در روشهای حسابداری تعدیل کنند و یا به نحوه محاسبه آن توجهی داشته باشند (هندریکسون، ۱۹۸۲).^۱ از جمله مهمترین اطلاعات حسابداری، صورت سود و زیان است، سرمایه گذاران بیشترین توجه خود را به سود خالص به عنوان آخرین قلم اطلاعاتی صورت سود و زیان معطوف می کنند. سود به عنوان نتیجه نهایی فرآیند حسابداری که این قدر مورد توجه و تأکید استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری است، تحت تأثیر رویه های حسابداری که مدیریت انتخاب کرده محاسبه می گردد. امکان انتخاب رویه های حسابداری به مدیریت فرصت می دهد تا در مورد زمان شناخت و اندازه گیری هزینه ها و درآمدها تصمیم گیری کند. مدیریت انگیزه دارد. با به کار گیری رویه های غیر محافظه کارانه حسابداری، رشد سود شرکت را ثابت بخشد. این امر باعث افزایش انتظار سهامداران از شرکت در سنوات آتی می گردد (واتز، ۲۰۰۳).^۲ از دیدگاه اقتصادی با فرض منطقی بودن رفتار افراد، فرض بر این است که همه در وهله اول به دنبال حداکثر کردن منافع خویش هستند، مدیران نیز از این قاعده مستثنی نیستند. مدیران علاقمندند در راستای حداکثر کردن منافع شخصی، رفاه اجتماعی و تثبیت موقعیت شغلی خود، تصویر مطلوبی از وضعیت مالی واحد تجاری به سهامداران و سایر افراد ذی نفع ارائه نمایند. در راستای تحلیل ارزش ایجاد شده برای سهامداران، جریان های نقد آزاد شرکت از اهمیت خاصی برخوردار است (مهرانی و باقری، ۱۳۸۸). حاکمیت شرکتی به دنبال دستیابی شیوه هایی است که براساس آن، تأمین کنندگان مالی اطمینان حاصل نمایند که از سرمایه گذاری خود در شرکت بازده مناسبی را دریافت خواهند نمود. حاکمیت شرکتی به دنبال ارتقای عدالت، شفافیت و مسئولیت پذیری در شرکت است.

چهار چوب نظری و پیشینه پژوهش

مبانی نظری

در حدود سیصد سال قبل که آدام اسمیت در کتاب ثروت ملل بحث تفکیک شرکت ها را از گردانندگان (مدیران) آن مطرح کرد، همواره مکانیسم هایی برای حل درگیریها و برقراری تعادل میان صاحبان موسسات (سرمایه گذاران) و مدیران پیشنهاد گردیده است. با توسعه شرکت سهامی و مطرح شدن تئوری نمایندگی و افزایش وظایف و اختیارات هیات مدیره شرکت ها، این سوال بصورت جدی تری مطرح می گردد که مدیرانی که در واقع مالک شرکت نمی باشند چگونه پیگیر منافع سهامداران (مالکان موسسه) خواهند بود. با تفویض اختیارات نامحدود از سوی مالکان شرکت به هیئت مدیره، توجه به نظام راهبری شرکت ها به صورت چشمگیری افزایش یافته است. راهبری شرکت ها مجموعه ای از مکانیسم های کنترلی درون شرکتی (بیشتر اختیاری) و برون شرکتی (بیشتر شامل قوانین و مقررات) می باشد که تعادل مناسب میان حقوق صاحبان سهام از یک سو و نیازها و اختیارات هیئت مدیره را از سوی دیگر برقرار می نماید و در نهایت این مکانیسم ها اطمینان معقولی را برای صاحبان سهام، تهیه کنندگان منابع مالی و سایر گروههای ذینفع فراهم می نماید مبنی بر اینکه سرمایه گذارانشان با سود معقولی برگشت شده و منافع ایشان لحاظ خواهد شد (دوانی، ۱۳۸۹). در ایران در سطح جهان، اغلب استانداردهای حسابداری و یا الزامات تیرا میهای کارگیر و رویههای محافظهکارانه هستند. گنجاندن چنین الزاماتی در متن استانداردها، بیش از هر چیز ناشی از توجه به ویژگیهای قابلیت اتکا یا اطلاعات ارائه شده در گزارشهای مالی است. برخی از محققین حسابداری، محافظهکاران را به معنای تأثیر بیشتر اخبار بد بر قیمت اوراق بهادار و واحدهای انتفاعی تفسیر کرده اند.

این تفسیر بابرخی از آزمونهای بااستقرا این نیز پشتیبانی شده است. هیأت استانداردهای حسابداری مالی، در فهرست مفاهیم حسابداری شماره ۲

1. Hendriksen, E. S. 1982, P15

2. Watts, R.L., 2003b, P287-301

تأخیر سودها تعریف شده است، و شناساییها و شناساییها تأخیر سودها تعریف شده است، پیش‌بینی سودها به معنی شناسایی سودها پیش از آنکه به حسابدار یونساز شود و سودها را بپردازد. نقد می‌رود به درآمد باید پیش از شناسایی سودها برای مثال شناسایی فروش‌های سید یافت شوند، بلکه باید این جریانها نقدی تایید پذیر باشند. در ادبیات تجربی این ضرب المثله صورت «تمام حسابداران جهت نیاز به درجه بالاتر از تایید پذیر برایشان با اخبار خوب به عنوان سود، نسبت به شناسایی اخبار بد به عنوان زیان» تفسیر شده است (کردستانی و حدادی، ۱۳۸۸).

پیشینه پژوهش

ریدوان و همکاران (۲۰۱۴)، در مطالعه خود به بررسی اثر جریان نقد آزاد، حاکمیت شرکتی و اندازه شرکت بر قابلیت پیش بینی سود پرداختند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که شرکت‌های با تجربه SFCF بالا قابلیت پیش بینی سود بیشتری دارند و نقش مالکیت نهادی در کاهش تعارض جریان نقد آزاد و بهبود پیش بینی سود در شرکت‌های بزرگتر برجسته تر است. اسواتیسکا (۲۰۱۳)، به بررسی حاکمیت شرکتی، اندازه شرکت و مدیریت سود پرداخت. نتایج نشان می‌دهد که متغیرهای هیئت مدیره و کیفیت حسابرسی و همچنین اندازه شرکت رابطه معناداری با مدیریت سود دارند. آرتیچ و کلارکسن (۲۰۱۲) در پژوهش خود به مطالعه ی رابطه ی بین محافظه کاری، افشا و هزینه ی سرمایه سهام عادی برای سال‌های ۱۹۸۵-۲۰۰۰ پرداختند. آنها دریافتند که بین محافظه کاری و هزینه سرمایه سهام عادی رابطه ی معکوسی وجود دارد که در شرکت‌های دارای کیفیت افشای بالا، شدت این رابطه قوی تر است، در حالیکه در شرکت‌های دارای کیفیت افشای پایین، بین محافظه کاری و هزینه سرمایه سهام عادی رابطه ی معنی داری وجود ندارد. رامشه و ملانظری (۱۳۹۳)، بیش اطمینانی مدیریت و محافظه کاری حسابداری را مورد پژوهش قرار دادند. نتایج نشان می‌دهد بین محافظه کاری شرطی و غیر شرطی با بیش اطمینانی مدیریت رابطه ای منفی و معنادار وجود دارد. توکل نیا و تیرگری (۱۳۹۳)، به بررسی اهرم مالی، سطح نگهداشت وجه نقد و ارزش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج پژوهش بیانگر ارتباط U شکل بین اهرم مالی و سطح نگهداشت وجه نقد و بین سطح نگهداشت وجه نقد و ارزش شرکت است. محمدحسینی (۱۳۹۲)، در پژوهش خود به بررسی حساسیت محافظه کاری حسابداران نسبت به کیفیت حسابرسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در نمونه‌ای به تعداد ۱۵۵ شرکت در دوره زمانی ۶ ساله از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ پرداخته است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که رابطه مثبت و معنادار بین محافظه کاری حسابداران و کیفیت حسابرسی وجود دارد. مرادی و همکاران (۱۳۹۱)، به بررسی تاثیر اندازه و استقلال هیئت مدیره بر هزینه های نمایندگی پرداختند. نتایج حاصل نشان می‌دهد که بین اندازه هیئت مدیره و هزینه های نمایندگی ارتباط معنادار مثبتی وجود دارد ولی بین استقلال هیئت مدیره با هزینه های نمایندگی رابطه معنادار یافت نشد.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: استقلال هیئت مدیره بر محافظه کاری تاثیر معناداری دارد.

فرضیه دوم: اهرم مالی بر محافظه کاری تاثیر معناداری دارد.

روش تحقیق و ابزار تجزیه و تحلیل داده ها

روش تحقیق، مجموعه‌ای از قواعد، ابزار و راه‌های معتبر (قابلاطمینان) و نظام یافته‌های بربرسی واقعیت‌ها، کشف مجهولات و دستیابی به راه حل مشکلات است (خاکی، ۱۳۸۸). تحقیق حاضر از حیث هدف تحقیق، از جمله تحقیقات کاربردی است.

تحقیقات تکرار برید تحقیقاتی هستند که نظر ها، قانونمندی ها، اصول و فنونیکه در تحقیقات پیاپی هستند و یمنی شوند را بر ایحلم مسائل اجرا یی و واقعیه کار می گیر د (خاکی، ۱۳۸۸).
در تحقیقات تکرار بریدی، تأکید بر تأمین سعاد تور فاهتو دهمرد مومطلوبو بود نفع الی تا ستو یافته ها یا نیز بهمیز انبسیار زیاد قائم بهز مانو مکان هستند (دلاور، ۱۳۸۶).

این پژوهش از لحاظ روش و ماهیت از نوع همبستگی است. انجام پژوهش در قالب استدلال قیاسی - استقرائی است و از نظر هدف پژوهش فوق کاربرد ی است.

برای تجزیه و تحلیل فرضیات از داده های ترکیبی استفاده نرم افزار Eviews استفاده شده است. داده های ترکیبی یک مجموعه از داده های یکگفته میشود که بر اساس آن مشاهده ات به وسیله تعداد زیاد یا ز متغیر های مقطعی (N)، که اغلب به صورت تصادفیان تخاب میشوند، در طول یک دور هز مانیمشخص (T) مورد برر سقرار گرفت هباشند. در این صورت $N \times T$ داده ها مار بر اداده های ترکیبی یاداده های مقطعی - س ریز مانیمینامند. به این دلیل که داده های ترکیبی بر گیرنده هر دو جنبه داده های س ریز مانیداده های مقطعی است، به کار گیر یمدلها ی توضیح دهنده ها مار یمناسییک هویژ گیها یا نمتغیر هار اتوصیف کند، پیچیده تر از مدلهای استفاده شد در داده های مقطعیو س ریز مانیاست. در سالها یا اخیر از روش تر کیداده های مقطعیو س ریز مانیدر تحقیقات تکرار بریدی یاد استفاده شد هاست (شیر ینبخشو خوانساری، ۱۳۸۴).

روش گردآوری داده ها

مرحله گردآوری داده ها، آغاز فرآیندی است که طی آن پژوهشگر یافته های میدانی و کتابخانه ای را گردآوری می کند (حافظ نیا، ۱۳۸۵). در این پژوهش روش جمع آوری داده ها و اطلاعات مربوط به ادبیات تحقیق و فرضیه، روش کتابخانه ای و مراجعه به آرشیوها می باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار تهران می باشد. معیار انتخاب شرکت ها نیز به صورت مرحله ای و با حذف سیستماتیک انجام گرفته است. بنابراین، جامعه مطالعاتی تحقیق شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی سال های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲، با در نظر گرفتن شرایط زیر می باشد:

- سال مالی شرکت منتهی به پایان اسفند ماه هر سال باشد. (به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه)
  - شرکت قبل از سال ۱۳۸۸ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشد.
  - جزء بانک ها و مؤسسات مالی (شرکت های سرمایه گذاری، واسطه گری مالی، شرکت های لیزینگ) نباشد.
  - شرکت هاییکه وقفه معاملات تبیشاز ۶ ماهنداشت هباشند.
- نمونه مطالعاتی به روش حذف سیستماتیک با توجه به محدودیت های فوق، ۵۵ شرکت می باشد

شیوه اندازه گیری متغیرهای پژوهش

متغیر مستقل

- ۱- استقلال هیئت مدیره: این متغیر از نسبت اعضای غیرموظف به کل اعضای هیئت مدیره اندازه گیری می شود.
- ۲- اهرم مالی: این متغیر از طریق نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها محاسبه می شود.

متغیر وابسته

برای اندازه گیری محافظه کاری در حسابداریدر این پژوهش از مدل گیلو یو ها ینا استفاده میشود.

$$\begin{aligned}
 ACC_{it} &= (NI_{it} + DEP_{it}) - CFO_{it} \\
 OACC_{it} &= \Delta (AR_{it} + I_{it} + PE_{it}) - \Delta (AP_{it} + TP_{it}) \\
 ACC_{it} - NOACC_{it} &= OACC_{it}
 \end{aligned}
 \tag{1}$$

ACC = جمع اقلام تعددی AR = حسابها پدید یافتنی
 NI = سود خالص قبلا از اقلام غیر مترقبه I = موجودیها مواد و کالا
 DEP = هزینهها یا استهلاک PE = پیشبرداختن هزینهها
 CFO = جریان نقد عملیاتی AP = حسابها پدید یافتنی
 OACC = اقلام تعددی عملیاتی TP = مالیاتها پدید یافتنی
 NOACC = اقلام تعددی غیر عملیاتی

یافته های تحقیق و تحلیل داده ها

جدول شماره ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

علامت اختصاری	مستقل		وابسته
	IB	LEV	CON
میانگین	0/910384	0/910384	0/301338
میانه	0/971753	0/971753	0/334142
ماکسیمم	1/016580	1/016580	0/431349
مینیمم	0/722064	0/722064	0/023531
انحراف معیار	0/110228	0/110228	0/144452
چولگی	-0/739619	-0/739619	-1/225537
کشیدگی	1/978087	1/978087	2/911489
جاک برا	72/05676	72/05676	134/0977
احتمال جاک برا	0/125436	0/125436	0/000000

آزمون F لیمر

جدول شماره ۲: نتایج آزمون F لیمر

فرضیه صفر (H_0)	مدل های تحقیق	آماره F لیمر	احتمال	نتیجه آزمون
داده های تلفیقی	مدل (۱)	۳۲۲/۱۹	۰/۰۰۰	H_0 رد می شود
	مدل (۲)	۴۴۱/۱۷	۰/۰۰۰	H_0 رد می شود

همانطور که نتایج نشان می دهد، احتمال آزمون F لیمر برای تمام مدل های تحقیق کوچکتر از ۰.۵٪ است، بنابراین فرض H_0 (مدل تلفیقی) برای هیچ یک مدل ها تأیید نمی شود به بیان دیگر، اثرات فردی و یا گروهی وجود دارد و باید از روش داده های تابلویی برای برآورد مدل ها استفاده شود.

آزمون هاسمن

جدول شماره ۳: نتایج آزمون هاسمن

نتیجه آزمون	احتمال	آماره	مدل های تحقیق	فرضیه صفر (H_0)
H_0 پذیرفته می شود	۰/۰۶۵۴	۵/۱۴۲	مدل (۱)	اثرات تصادفی
H_0 پذیرفته می شود	۰/۵۲۱۴	۷/۴۵۸۷	مدل (۲)	

همانطور که نتایج نشان می دهد با توجه به مدل های تحقیق، احتمال آزمون هاسمن، برای تعیین استفاده از مدل اثرات ثابت در مقابل اثرات تصادفی، بیشتر از ۵٪ است. بنابراین فرضیه H_1 (مدل اثرات ثابت) رد می شود این موضوع به معنی عدم وجود ارتباط بین خطای رگرسیون تخمین زده شده و متغیرهای مستقل است. با توجه به نتایج آزمون هاسمن مناسب ترین روش برای برآورد پارامترها و آزمون فرضیه ها مدل اثرات تصادفی است.

تجزیه و تحلیل فرضیه اول

فرضیه اول: استقلال هیئت مدیره بر محافظه کاری تاثیر معناداری دارد.

: استقلال هیئت مدیره بر محافظه کاری تاثیر معناداری ندارد. H_0

: استقلال هیئت مدیره بر محافظه کاری تاثیر معناداری دارد. H_1

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 = 0 \\ H_1: \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

جدول شماره ۴: نتایج تخمین مدل (۱)

CONSERVATISM _{it} = 0/124638 + 0/154232IB _{it}				
متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
C	0/124638	54/23469	6/500139	0/0000
IB	0/154232	0/037134	6/988422	0/0000
ضریب تعیین	0/253442	معیار آکائیک		38/10522
ضریب تعیین تعدیل شده	0/097811	آماره شوارتز		18/74642
آماره F	1/730517	معیار حنان کوئیک		28/31776
احتمال F	0/003198	معیار دوربین واتسون		2/272815

نتایج حاصل از تخمین نشان می دهد که احتمال آزمون t برای متغیر مستقل کوچکتر از ۵٪ است لذا، ضریب برآوردی متغیر فوق از لحاظ آماره معنی دار می باشد. این بدان معناست که متغیر فوق عامل مهم مدیر محافظه کاری می باشد. ارتباط مثبت و معنی دار استقلال هیئت مدیره میانگرو جودار تباطوس تقیمین متغیر فوق با محافظه کاری می باشد و بنابراین با اطمینان ۹۵٪ فرضیه اول تایید می شود. ضریب تعیین قدر توضیح دهند گیمتغیر مستقل را نشان می دهد که قادر است به همیزار

ن ۳۴/۲۵: تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهد. احتمالاً F بیانگر این است که کم‌مدلاً ز لحاظاً ما را می‌عنادار می‌باش (چون احتمال F کمتر از ۰.۵٪ است). از آنجا که دور بین و اتسون بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد لذا؛ هیچ‌گونه خود همبستگی در مدل وجود ندارد.

تجزیه و تحلیل فرضیه دوم

فرضیه دوم: اهرم مالی بر محافظه کاری تاثیر معناداری دارد.

: اهرم مالی بر محافظه کاری تاثیر معناداری ندارد. H_0

: اهرم مالی بر محافظه کاری تاثیر معناداری دارد. H_1

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 = 0 \\ H_1: \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

جدول شماره ۵: نتایج تخمین مدل (۲)

CONSERVATISM _{it} = 48302/10 + ۰/127184LEV _{it}				
متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
C	48302/10	35921/24	2/258100	0/0000
LEV	۰/127184	42928/18	5/734344	0/0000
ضریب تعیین	0/181625	معیار آکانیک		22/84217
ضریب تعیین تعدیل شده	0/۳۹4132	آماره شوارتز		32/65451
آماره F	1/715641	معیار حنان کوئیک		28/32102
احتمال F	0/001233	معیار دوربین واتسون		1/863951

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمالاً آزمون t برای متغیر مستقل کوچکتر از ۰.۵٪ است لذا، ضریب برآوردی متغیر فوق از لحاظاً ما را می‌عنادار می‌باش. این بدان معناست که متغیر فوق عامل مهمی در محافظه کاری می‌باشد. ارتباط مثبت و معنی‌دار اهرم مالی بیانگر وجود ارتباط مثبت است. تخمین متغیر فوق با معیار آکانیک، معیار حنان کوئیک و معیار دوربین واتسون، ضریب تعیین تعدیل شده، ضریب تعیین و آماره شوارتز، آماره F و احتمال F بیانگر این است که کم‌مدلاً ز لحاظاً ما را می‌عنادار می‌باش (چون احتمال F کمتر از ۰.۵٪ است). از آنجا که دور بین و اتسون بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد لذا؛ هیچ‌گونه خود همبستگی در مدل وجود ندارد.

نتیجه گیری

نتایج تجزیه و تحلیل آماره‌های پیش و هشن نشان می‌دهد که هیپاتستقلال اعضا هیات مدیره با محافظه کاری در حسابداری رابطه معنادار مثبتی وجود دارد، به‌صورتیکه با کاهش اعضای هیات مدیره، محافظه کاری نیز کاهش می‌یابد. دلایلی نامرئی

توانا شیا ز این موضوع باشد که با کوچکتر شدن اعضای هیات مدیره ها امکان بحث و تبادل نظر در خصوص مسائل و مشکلات تشریحی بیشتر می‌باشد. همچنین بین اهرم مالی با محافظه کاری در حسابداری نیز رابطه معناداری وجود دارد. با توجه به اینکه در کل صنایع رابطه مثبت بین محافظه کاری به روش باسو و استقلال اعضای هیئت مدیره و اهرم مالی وجود دارد، لذا به مدیران و سهامداران پیشنهاد میشود در صورتی که مایلند میزان محافظه کاری در این شرکتها افزایش یابد و سطح افشای اطلاعات را افزایش دهند. با توجه به اینکه ترکیبهای متفاوتی از اعضای غیر موظف در هیات مدیره وجود دارد، لذا تدوین آیین نامه برای حضور و نفوذ اعضای غیرموظف (مستقل) هیات مدیره به منظور حفظ حقوق سهامداران و شرکتها موجب می شود تا سرمایه گذاران و مالکان از کاهش سود تا حدودی اطمینان حاصل کنند. با توجه به بررسی های به عمل آمده مهمترین محدودیت مشکلات مربوط به جمع آوری اطلاعات بخصوص مشکلات دسترسی به صورتهای مالی و یادداشتهای پیوست شرکتهای نمونه ویر هزینه و زمان بر بودن جمع آوری اطلاعات و در نهایت عدم پشتیبانی مراکز پژوهشی و علمی از تحقیقات انجام شده. می توان نام برد.

منابع

- بادآور نهنندی، ی، حسنی، م، ۱۳۹۲. "ارزیابی معیارهای محافظه کاری در گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". فصلنامه بورس اوراق بهادار، شماره ۲۱.
- توکل نیا، ا، تیرگری، م، ۱۳۹۳، " اهرم مالی، سطح نگهداشت وجه نقد و ارزش شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، سال هفتم، شماره ۲۲.
- حافظنیا، م، ۱۳۸۵، " مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی"، سازمان مطالعه و تدوین کتب درسی علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- حسنی، م، ۱۳۹۲، "حساسیت محافظه کاری حسابداری نسبت به کیفیت حسابرسی"، مجله دانش حسابداری، سال چهارم، شماره ۱۵، صص ۱۴۹ تا ۱۷۲.
- خاکی، غ، ۱۳۸۸، " روش تحقیق بارویکردی پدیدپایان نامهنویسی"، انتشارات تاب، چاپ پنجم.
- دلاور، ع، ۱۳۸۶، " مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی"، انتشارات رشد.
- دوانی، غ، ۱۳۸۹، " حاکمیت شرکتی چیست؟"، سایت اینترنتی حسابدار آنلاین.
- رامشه، م، ملانظری، م، ۱۳۹۳، " بیش اطمینانی مدیریت و محافظه کاری حسابداری"، مجله دانش حسابداری، سال پنجم، شماره ۱۶.
- شیرین بخش، ش، خوانساری، ز، ۱۳۸۴، " کاربرد در اقتصادسنجی"، تهران، پژوهشکده امور اقتصادی، چاپ دوم.
- کردستانی، غ، حدادی، م، ۱۳۸۸. " بررسی رابطه بین محافظه کاری در حسابداری و هزینه سرمایه". پژوهشنامه حسابداری و مالی، صص ۲۳ تا ۵۰.
- مرادی، م، سعیدی، م، رضایی، ح، ۱۳۹۱، " بررسی تاثیر اندازه و استقلال هیات مدیره بر هزینه های نمایندگی"، پژوهش های تجربی حسابداری، سال دوم، شماره ۷.
- مهرانی، س، باقری، ب، ۱۳۸۸، " بررسی اثر جریان نقد آزاد و سهامداران نهادی بر مدیریت سود"، فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی، سال اول، شماره ۲.

Astayska, 2013, "corporate governance, firm size and earnings management". Journal Of Accounting And Economics, 43: 411-437.

Hendriksen, E. S. 1982 "Accounting Theory", 4th ed., Homewood: Irwin

Watts, R.L., 2003, "Conservatism in accounting Part II: evidence and research opportunities", Accounting Horizons, 2003, 287-301

Artiach, T & Clarkson, P. 2012, "Conservatism, Disclosure And The Cost Of Equity Capital". Forthcoming: Australian Journal Of Management. [Http://www.srn.com](http://www.srn.com)

Rydvan, Core, D. 2014, "The effect of free cashflow, corporate governance and the company's ability to profit forecasts". Review Quantitative Finance, 29, 339-351.

